

Gazeta Gdańska

PRZEDPŁATA W POLSCE wynosi kwartalnie 10,50 mk. polskich z odnośnieniem do domu przez listowego. **OGŁOSZENIA** inserentów zamieszczonych w Polsce po 3,00 mk. polskie za jedno-lamowy wiersz petitowy i 9 mk. za wiersz reklamowy.

Adres: „Gazeta Gdańska” w Gdańsku—Danzig, Postschliessfach 188. — Redakcja i Ekspedycja: Grobla Przedmiejska (Vorstadt. Graben) 49.

WYCHODZI CODZIENNIE W POŁUDNIE z wyjątkiem niedziel i świąt katolickich.

Kto chce zamieścić w niej ogłoszenie, nadać je winien najpóźniej dnia poprzedniego do godz. 1.30 w południe. Telefon 1781.

PRZEDPŁATA W WOLNYM GDANSKU wynosi kwartalnie 5,55 mk. niem., a 6,00 mk. niem. z odnośnieniem do domu. **OGŁOSZENIA** z obszaru Woln. Gdańska po 1,00 mk. niem. za jedno-lamowy wiersz petitowy i 3 mk. niem. za wiersz reklamowy.

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSZTUS.

Rok XXX.

Gdańsk, na czwartek, dnia 2-go grudnia 1920.

Nr. 276

Polityka centrowców gdańskich zbankrutowała.

Centrowcy gdańscy a raczej ich przywódcy, pograżali się w coraz większym szowinizmie niemieckim. Bez znaczenia były ich piękne słowa o demokracji i o równouprawnieniu Polaków w kościele lub na innej dziedzinie. Fakta ich mówiły zupełnie co innego. Program obecnych centrowców wcale się nie zgadza z ich programem z przed 20 lat, lub przynajmniej postępowanie ich nie jest zgodne z zasadami przed nich wygłaszanymi. Krótkowzroczna polityka nie doprowadziła ich do oczekiwanego celu, a jeżeli z swej drogi obecnej rychło nie zejda, to z ich programu pozostanie tylko szkielet.

Centrowcy gdańscy stali się jedną z najbardziej wrogich nam Polakom partii na obszarze Wolnego Miasta Gdańska. Ich organ partyjny „Danziger Volksblatt” ciągle napada na Polaków i tutejszych, Polskę i Rząd Polski i zarzuca mu walkę kulturalną, gdy tymczasem co do gorszącego postępowania swych zwolenników w Gdańsku przeciw własnym duchownym nie ma słowa prawdy. Ubolewania godną oznaką jest, iż dużo Polaków tak w Gdańsku jak i na Pomorzu trzymało to pismo występujące przeciwko Polsce i Polakom. Zerwać nareszcie z niem. i zaabonować polską gazetę! Nasz honor nie powinien pozwolić na to, aby trzymać u siebie pismo tak obrażające nasze uczucia narodowe, nieraz zmieszane z religią.

Awanturnicza polityka przywódców centrowych Gdańska zaprowadziła ich partię na tory niebezpieczne i doświadcza. Przywódcy jej widzą, iż dalej tak pójść nie może i dlatego są w wielkim ambarasie. Ich życzenia i plany nie zostały ani w przybliżeniu osiągnięte. Niejeden poznaje, iż dotychczasowa polityka centrum gdańskiego zbankrutowała. Widzi to przedewszystkiem „Danziger Volksblatt” i jej dyrektor Freggen. Przed kilku tygodniami dostało się do rąk naszych znajomne pismo, które przywódcy centrowców gdańskich a przedewszystkiem „Danziger Volksblatt” bardzo kompromituje. (To treść jego: Co dopiero dowiedzieliśmy się, iż dyrektor „Danziger Volksblatt” p. Freggen, wiedział swoje stanowisko dotychczasowe. Dla nas nie jest to żadną niespodzianką. P. Freggen był przedstawicielem tych duchownych i świątobliwych polityków, którzy za pomocą swej wrogości niemieckiej polityki przyczynili się do tego, iż miasto Gdańsk dało się coraz więcej poddać przeciw Polakom. Otrząsnijcie on teraz z kurzu miejski ze swych trzewików, lecz gdańscy, a przedewszystkiem katolicy gdańscy mogą być miljony policzyć, ile wszechniemiecka polityka miasta kosztowała. Wstawienie się za sobą szuleri, rozgłaszanie zwycięstw bolszewickich, układanie się z rosyjskimi delegatami bolszewickimi, piękny „katolicki” materiał do czytania pod kreską, obecna agitacja w parafii św. Brygidy, oto są świadectwa z czynności tych, którzy postępowali według polityki p. Freggena. Lecz po katolicku jest coś innego; a Gdańsk ponosi szkodę z tego. P. Freggen otrząsa w właściwym czasie kurz z swych nóg, a odpowiedzialność i szkody pozostawia dla „innych”.

Co najlepsze świadectwo centrowców o przywódca centrowych. Jest to najłepszy dowód, iż polityka ich w Gdańsku zbankrutowała. Z pewnością pozostawi p. Freggen licznych zastępców którzy nadal prowadzić będą dotychczasową jego politykę, gdy on już będzie daleko od Gdańska. Dotychczasowe objawy wskazują na to. Czy jednak niemieccy katolicy Gdańska, którzy dawniej sprawiedliwiej się do nas Polaków odnosili, będą im ulegli? Spodziewamy się, iż nie. Nie my Polacy robimy zamieszanie w dziedzinie kościelnej w W. M. Gdańsku, lecz przywódcy centrowców. My żądamy tylko sprawiedliwości. Rozumniejsi katolicy niemieckiego języka muszą przyznać, iż sprawiedliwości w stosunku do nas Polaków dużo jeszcze brak. Byłoby wprost użęciem dla pojęcia sprawiedliwości, gdyby rozumniejsi katolicy nie mieli nam przyznać racji.

NA POMORZU

można odtąd

zapisywać „Gazetę Gdańską” na wszystkich urzędach pocztowych.

Zamawiać należy

adresując krótko:

**Gazeta Gdańska
filja w TCZEWIE**

skrytka pocztowa.

Pod tym adresem dojdą
nas wszelkie przesyłki
pieniężne.

Kto ma jakiegokolwiek zażalenie, które nas w Gdańsku nie dotyczy, niechaj adresuje do Tczewa, jak wyżej podano.

Administracja
„Gazety Gdańskiej”.

Trzeba rzeczywisty stan obecny należycie poznać, a wtenczas można sądzić inaczej i sprawiedliwiej, tem mniej zaś można polegać na pustych frazesach rozgłaszanych po licznych zebraniach, przez przywódców centrowych, że Polacy w Gdańsku żądają praw ponad miarę. Potrzeba więcej rozważyć i dokładnego zbadania stosunków, aby wyrzec sprawiedliwy o nas sąd. My zaś kroczymy drogą sprawiedliwości. B. K.

Przegląd polityczny.

Komunikat bolszewicki.

Moskwa, PAT. Radio. Niedzielny komunikat bolszewicki donosi, iż oczyszczono już zupełnie okolice Mozyrza od resztek armji Bałachowicza, przyczem wzięto jeńców i dużo materiału wojennego.

Nieprzychylny dla księży-Polaków rozkaz kardynała Bertrama.

Bytom, 28. 11. PAT. Kardynał Bertram, biskup wrocławski wydał do podwładnych mu księży na terenach plebiscytowych następujące rozporządzenie: „Ze względu na liczne skargi i smutne zajścia na Górnosławskich obszarach plebiscytowych, jestem zmuszony, po gruntownych pertraktacjach ze stolicą Apostolską, wydać następujące rozporządzenie: Na Górnosławskich obszarach plebiscytowych zakazuje jaknajsurowiej wszystkim księżom i klerikom, bez względu na narodowość i język, brania udziału w akcji plebiscytowej. Wszystkim księżom nie należącym do diecezji wrocławskiej, również jaknajsurowiej zakazuje prowadzenia agitacji plebiscytowej na G. Śląsku. Winni przekroczeń w tym kierunku będą zawieszani w czynnościach kapłańskich. Widzę się zmuszonym przypomnieć ponownie, iż jest wskazane unikanie w kościołach agitacji plebiscytowej.

W związku z tem rozporządzeniem kard. Bertrama prasa polska na Górnym Śląsku, po porozumieniu się ogłosiła wspólny protest, który brzmi: W imieniu społeczeństwa polskiego na Górnym Śląsku protestujemy stanowczo przeciwko rozporządzeniu kard. Bertrama. Rozporządzenie to zwraca

się do duchowieństwa bez różnicy narodowości i języka. W rzeczywistości ma ono charakter polityczny i stronnictwo skierowane jest wyłącznie przeciwko polskiemu duchowieństwu Górnego Śląska i jest poprostu zamachem na polską pracę plebiscytową. Każdy, kto zna dzieje udręki ludu polskiego na Górnym Śląsku, komu jest znany obecny stan rzeczy, zrozumie jakie będą skutki tego rozporządzenia. Wreszcie prasa górnosławska apeluje o pomoc do prasy polskiej i oświadcza, iż autorytetem Stolicy Apostolskiej, gdyż pozwolenie na nie otrzymał on dzięki stronnictwu informowaniu Stolicy o stosunkach na Górnym Śląsku.

Bytom, 28. 11. PAT. W związku z rozporządzeniem kard. Bertrama księża polscy zamieszkali na Górnym Śląsku odbędą w dn. 30 bm. specjalną konferencję, na której powzięta będzie decyzja co do ich stanowiska wobec tego rozporządzenia.

Pierwszy obchód powstania listopadowego na G. Śląsku.

Bytom, PAT. W poniedz. 29 bm, odbył się staraniem wydziału kulturalnego Polskiego Komisarjatu Plebiscytowego w sali teatru miejskiego w Katowicach obchód rocznicy powstania listopadowego. Jest to pierwszy obchód listopadowy na G. Śląsku i to w sali teatru miejskiego.

Oburzenie Górnosławaków z powodu zarządzenia kardynała Bertrama.

Bytom, PAT. Wśród ludu polskiego na Górnym Śląsku wiadomość o rozporządzeniu kardynała Bertrama wywołała wielkie oburzenie. Lud górnosławski zapytuje, czy list apostolski kard. Bertrama wydany został za wiedzą Komisarza Apostolskiego na Górnym Śląsku, monsignora Rattiego i czy posel polski przy Watykanie wiedział o tem, iż kardynał Bertram otrzymał od Papieża upoważnienie idące tak daleko, że gdy on suspenduje, którego z księży na Górnym Śląsku za udział w akcji plebiscytowej, to decyzja ta będzie ważna i w innych decezjach. Jedyńie Watykan może zwolnić kapłana od zawieszenia w pełnieniu swych obowiązków. Lud górnosławski zawsze tak religijny, głęboko ubolewa z tego powodu, iż Watykan dał posłuch jednostronnym informacjom niemieckim.

Wyjazd arcyb. Rattiego ze Śląska.

Bytom, 29. 11. PAT. Pisma niemieckie donoszą, że komisarz kościelny dla Górnego Śląska arcybiskup Ratti, który po ponownym przyjeździe na Śląsk przebywał w Opolu, wyjechał z Górnego Śląska. Wyjazd ten pozostaje w związku z listem pasterskim kardynała Bertrama zakazującym księżom górnosławskim udziału w akcji plebiscytowej.

Z Portugalji.

Lisbona, PAT. Havas. Izba uchwaliła większością 25 głosów votum nieufności dla rządu.

Danja a koalicja.

Poldhu, PAT. Radio. Duńska para królewska wyjechała wczoraj z Kopenhagi, aby złożyć wizytę królowi angielskiemu, prezydentowi francuskiemu i królowi włoskiemu i podziękować Entencie za jej starania w kierunku połączenia Szlezewiku z Danją.

Ogromny pożar w Anglii.

Londyn, Havas. PAT. Cała linja doków w okolicy Liwerpoolu składająca się z 27 magazynów została w zupełności zniszczona przez pożar. Straty wynoszą kilka miljonów f. sterl.

Podwyższenie taryfy kolejowej.

Rada ministrów po wysłuchaniu sprawozdania ministra skarbu z zakresu budżetu państwa uznała za konieczne celem częściowego przynajmniej pokrycia wpłatków podwyższyć taryfę kolejową. W wykonaniu tej uchwały ministerstwo kolei żelaznych w porozumieniu z ministerstwem przemysłu i handlu wprowadza z dnem 1. grudnia br. podwyższenie o 100 proc. wszystkich opłat taryfy osobowej i bagażowej i podwyższenie w tym

samym stosunku opłat przesyłek taryfy towarowej. Wyjątek uczyniono w tym względzie tylko dla przewozu węgla kamiennego i drzewa, dla których ustanowiono specjalną nieco obniżoną taryfę ze względu na znaczenie tych ładunków dla życia gospodarczego kraju. Równocześnie podnosi się o 100 proc. opłaty za czynności ładunkowe i przechowywanie towarów w składach oraz o 50 proc. opłat za wszystkie inne dodatkowe czynności kolei. Równocześnie jednak w uwzględnieniu powszechnego wzrostu cen podwyższono o 100 proc. normy ograniczające wysokość odszkodowania wypłacanego przez koleje za zaginienie, brak lub uszkodzenie bagażu i przesyłek towarowych.

Sprawa obrony Gdańska.

Wojskowa specjalna komisja Ligi Narodów składa się z 5 Francuzów, 2 Hiszpanów, 3 Włochów i 3 Brazylijczyków. Anglia nie ma przedstawicielstwa. Polska zaś ma ich dwóch, kapitana Zwierkowskiego i pułkownika Kochańskiego, dotychczasowego kierownika polskiej komisji wojskowej w Gdańsku. Jak szwajcarska agencja telegraficzna donosi, komisja obradująca Ligi Narodów dla spraw wojskowych morza i obrony powietrznej poleciła wszystkim podkomisjom zbieranie spraw sił obronnych, które potrzebne są do zabezpieczenia wolnej komunikacji w porcie gdańskim, oraz dla zabezpieczenia Gdańska.

Uznanie przez Sawinkowa niepodległej Ukrainy.

Agencja East Express donosi: Wspólna akcja przeciwko bolszewikom armii ukraińskiej pod dowództwem generała Peremykina, która się dziś za kończyła, poprzedziła zawarcie umowy pomiędzy rządem ukraińskiej Republiki Ludowej i rosyjskim komitetem politycznym w Polsce, z Sawinkowem na czele. Paragraf 1-szy tej umowy, która otwiera nową kartę w historii stosunków rosyjsko-ukraińskich, opiewa:

Wychodząc z prawa narodu ukraińskiego do samodzielnego bytu państwowego, rosyjski Komitet polityczny w Polsce z Sawinkowem na czele uznaje: a) państwową niepodległość ukraińskiej republiki ludowej i obecny rząd republiki z atamanem Petlurą na czele; b) suwerenność konstytuancy ukraińskiej, zwołanej na zasadach powszechnego, równego, bezpośredniego i tajnego głosowania.

Los jeńców polskich na Litwie.

Jak donoszą z miarodajnego źródła, los jeńców polskich na Litwie jest opłakany. Nie mogą oni otrzymać opieki ani ze strony polskiej, ani Polsk Czerwonego Krzyża. Głównie w koszarach, barakach i starych wilgotnych ziemiankach. Do szpitali przyjmują Litwini tylko takich jeńców, którzy mają powyżej 40 stop. gorączki. W szpitalu kowieńskim znajduje się 500 chorych żołnierzy polskich. Umarłych Litwini grzebią bez trumien i nago. Tak np. został pogrzebany podp. Temme, który zmarł w Kownie.

W Kozłowej Rudzie koło Kowna, polscy jeńcy mieszkają w starych ziemiankach niemieckich. Posłania umieszczone pod przegniłą ścianą, są okryte grzybem i pleśnią. Ziemianki są bez szyb i tak ciśnie, że żołnierze śpią prawie jeden na drugim.

Obchodzenie się Litwinów z jeńcami jest nie-ludzkie. Ciepłą strawę jeńcy otrzymują raz na tydzień. Na 200 ludzi wydzielają Litwini 60 funtów otrąb lub wyki, po funcie chleba otrębowego dziennie.

Esperanto.

Podczas długiej wojny, gdy komunikacja osobowa i wymiana listów między członkami państw prowadzących wojnę ustała, nie mógł się również rozszerzać język esperanto. Po wznowieniu komunikacji światowej nastąpił większy ruch w zaprowadzeniu esperanta. Ma on być dla wszystkich drugim językiem. Kto obok swego języka ojczystego nauczy się w 20 lekcjach esperanta, ten może już czytać zagraniczne gazety, broszurki i dzieła znakomitych pisarzy w języku esperanckim lub z kolegami innych narodowości zawiązać stosunki listowne i porozumiewać się z nimi. Dlatego język ten zamierza się wprowadzić do szkół, gdyż w wielu miastach podobne próby udowodniły, że dzieci nauczyły się tego języka w o wiele krótszym czasie niż innego. Urzędy krajowe w Hesji i Brunświku wysłały 6-go września i 20. października br. pisma określone do wszystkich dyrektorów wyższych uczelni, rektorów szkół obywatelskich i komisji szkolnych, w których zapowiada się urzędową naukę esperanta i żąda się podania sił nauczycielskich znających esperanto, Minister oświaty, Hänisch, odpowiedział na wniosek dyrektora poczty Riecka z Greifwaldu, że popiera będzie ruch esperancki i że prowadzi go w wszystkich szkołach jako język obowiązkowy, jeżeli szerokie koła ludności niemieckiej tego żądać będą. Dlatego odbędzie się wszędzie wykłady o esperancie i znaczeniu jego.

Tyle o ruchu esperanckim w Niemczech. Jak przedstawia się ruch ten w innych krajach? Podajemy tu kilka na to przykładów państw sąsiednich.

Baczność Górnoślązacy!

Wszystkich, którzy na Górnym Śląsku się urodzili, prosimy, w sprawie plebiscytu się zgłosić na biurze N. P. R. 1 Damm 16.

Na roboty jeńców wysyłają w białiznie, a ubrania każą zostawić w barakach, jako zastaw. Po powrocie, jeńcy ubrań nie znajdują, kradną je żołnierze litewscy. Podczas transportowania jeńców, żołnierze litewscy obdzierają ich z płaszczy i obuwia.

Rozbrojenie oddziału armii gen. Bałachowicza.

Warszawa, 30 11. PAT. Jak podaje „Rzeczpospolita” w dn. 26. 11, część armii gen. Bałachowicza, która wycofała się z Turowa, przeszła pod Dawidgródkiem przez granicę polską i została rozbrojona.

Górny Śląsk będzie nasz.

Paryż, 30 11. PAT. Havas. Bawiący tu delegat polski, rzeczoznawca w sprawie Górnego Śląska. Dr. Rakowski przed swoim wyjazdem do Londynu w rozmowie z przedstawicielem Petit Parisien dał wyraz swemu zadowoleniu z powodu decyzji powziętej przez Mocarstwa Sprzymierzone w sprawie głosowania na Górnym Śląsku. Dr. Rakowski nie wątpi, że przy plebiscycie większość ludności wypowie się za Polską. Obawia się jednak usiłowań ze strony Niemiec do rozstrzygnięcia przemocą, sprawy Górnego Śląska, na swoją korzyść. Dr. Rakowski zakończył rozmowę oświadczeniem, iż Górny Śląsk pod zwierzchnictwem Polski będzie się cieszył niezawisłością gospodarczą.

Sprawa zatargu polsko-rosyjskiego odłożona do piątku.

Genewa, 30. 11. PAT. Havas. Dyskusja w sprawie konfliktu polsko-rosyjskiego została odłożona do piątkowego plenarnego posiedzenia Rady Ligi Narodów.

Wiadomości potoczne.

KALENDARZ na czwartek 2-go grudnia 1920 r.

Biblijny pańny.

Wschód słońca o b. 7.52, zachód o g. 3.47

Wschód księżyca o g. 11.58, zachód o g. 12.7.

Gdańsk. Ograniczenie ruchu kolejowego do 10-go grudnia. Wprowadzone od dnia 3-go listopada ograniczenie ruchu pociągów osobowych, wywołane potrzebą uzyskania pociągów dla ruchu towarowego, przedłużone zostanie z rozporządzenia Ministerstwa Kolei do dnia 10-go grudnia rb.

Wyjazd generała Hakinga z Gdańska. W sobotę wiecz. opuścił Gdańsk komendant wojsk koalicyjnych w Gdańsku generał Sir R. Haking. Wraz z nim wyjechała rodzina oraz oficerowie sztabu generalnego pułkownicy Gordon-Hill i Bangham. Opuśczaającego Gdańsk generała Hakinga pożegnał na dworcu Komisarz Generalny Rzeczypospolitej Polskiej p. M. Biesiadecki.

Konferencja w sprawie konwencji gdańsko-polskiej. W sobotę po poł. odbyła się w Gdańsku konferencja poświęcona sprawie konwencji polsko-gdańskiej. Konferencję przewodniczył Ge-

W Rosji istnieje nauka obowiązkowa esperanta od Wielkiejnocy b. r. W Anglii uczy się tego języka urzędowo w wielu miastach w tak zwanych szkołach wieczornych a przy londyńskiej Izbie Handlowej utworzył się komitet wspólny języka handlowego (a kommun commercial language Committee), który rozszerza esperanto wśród kupiectwa angielskiego.

W Barcelonie (Hiszpanja) i w wielu innych krajach poczyniło kupiectwo podobne kroki. W Francji polecił inspektor pocztowy di Rienza (Paryż) stowarzyszeniom urzędników pocztowych znających język esperancki, w którym ministra pocztw Deschanyśa mianowano prezesem honorowym, aby światowy związek pocztowy używał esperanta w ruchu międzynarodowym.

W całym świecie pracują niezliczone rzesze esperantystów, aby swoją dewizę urzeczywistnić: „Miłujcie swoją Ojczyznę, miejcie poszanowanie dla cudzoziemców i komunikujcie się z nimi w łatwym do nauczenia, neutralnym języku światowym, esperanto”. Używania języka esperanto jako komunikacyjnego języka światowego nie można porównać z używaniem telefonu.

Tu w Gdańsku szczególnie mamp do walczenia z codziennie zwiększającymi się trudnościami językowymi. Używanie jednolitego światowego języka ma dla nas szczególne znaczenie.

Gdańskie stowarzyszenie esperantystów (Danziga Esperanto Asocio, Stadtgraben 5), urządzi wieczory wykładowe o esperancie i to 1-go grudnia o godzinie 7-mej wieczorem w Konradinum w Wrzeszczu a 2. grudnia w auli miejskiego gimnazjum w Gdańsku, po których nastąpi kurs esperanto w 20 lekcjach po jednej tygodniowo.

neralny Komisarz p. M. Biesiadecki, a wzięli w niej udział: pp. Ostrowski referent spraw gdańskich w Prezydium Rady Ministrów w Warszawie, przybył specjalnie w tym celu do Gdańska, zastępca komisarza Generalnego p. M. Jałowicki, przedstawiciel wojskowy polski admirał Borowski, przedstawiciel Min. Skarbu dr. Lewakowski, Kierownik Urzędu Handlu Zagranicznego w Gdańsku p. Słubicki, Przedstawiciel Min. Robót Publ. inż. Przetocki, Przedstawiciel Min. b. Dzielnicy pruskiej dr. Sławski, prezydent polskiej dyrekcji kolejowej w Gdańsku Czarnowski, wicedyrektor poczty polskiej w Gdańsku p. Kaźmierski, kierownik Państwowego Urzędu Naftowego p. Mosiewicz oraz urzędnicy Generalnego Komisarjatu dr. Koepens, dr. Bubiński, p. Karmenit, p. Słomnicki oraz mec. dr. Unruh. Przedmiotem tej konferencji były sprawy związane z wprowadzeniem w też szczegółowo poszczególnie umowy, które na podstawie konwencji mają być zawarte w bliższych lub dalszych terminach pomiędzy Polką a Gdańskiem.

— Odtąd zapisywać można „Gazetę Gdańską” na wszystkich urzędach pocztowych Pomorza. Pieczęć i wszelkie zażalenia, których nie otrzymaliśmy dotychczas, przesyłać prosimy odtąd pod adresem: „GAZETA GDANSKA” FILJA W TCZEWIE, SKRYTKA POCZTOWA.

— Nieszczęśliwy wypadek. W poniedziałek po południu przejechał tramwaj marynarza okrętu „Attila”. Nieszczęśliwy zamierzał wskoczyć w wóz tramwajowy, gdy ten był w biegu i dostał się pod koła.

— Posiadaczem milionówki, na którą w ubiegłą sobotę padła wygrana w kwocie jednego miliona marek, nr. 4550 013 jest Hipolit Landau, uczeń klasy VII gimnazjum w Czechochowie, syn znanego przemysłowca. Druga wylosowana w ubiegłą sobotę milionówka nr. 503 451, wysłana do lwowskiego oddziału PKKP nie została sprzedana, wskutek czego w nadchodzącą sobotę odbędzie się znowu dwa ciągnięcia.

— Przepowiednie pogody. Podług spostrzeżeń astronomicznych możemy rachować do połowy stycznia na ciepłą pogodę, a potem na zimę północno-wschodnie wiatry. Zima będzie ostrą aż do połowy kwietnia, i przyniesie więcej śniegu jak deszczu. Faktem jest, że od połowy listopada nastąpiła łagodna pogoda. Także lato będzie suche i ciepłe jak również i jesień.

Konkurs „Reklamy polskiej”. Tow. Akc. „Reklama polska”, wytknąwszy za podstawowy cel swojej działalności podniesienie w sprawie polskiej działu ogłoszeniowego do poziomu, odpowiadającego powadze i godności przemysłu i handlu polskiego, oraz pragnąc wskazać firmom polskim sposoby celowego wyzyskania reklamy, jako ważkiego czynnika, na którym oprócz można i należy rozwój interesu, ogłasza konkurs, do którego stanąć mogą graficy, artyści rysownicy, twórcy sztuki drukarskiej, literaci, dziennikarze oraz technicy ogłoszeniowi.

Każdy nowy pomysł reklamowy, któryby w granicach techniki drukarskiej mógł być wyzyskany dla dobra przemysłu i handlu polskiego, może się współubiegać o jedną z nagród konkursowych.

Ze swej strony Tow. Akc. „Reklama polska” przeznacza nagrody pieniężne, jednakowe dla trzech rodzajów pracy, mianowicie dla: a) prac graficznych, b) prac drukarskich i c) prac literacko-dziennikarskich, po: I-sza nagroda 10.000 marek, II-ga — 5.000 marek, III-cia — 3.000 marek, IV-ta — 2.000 marek i V-ta — 1.000 marek.

Termin nadesłania prac dnia 1-go stycznia roku 1921.

Warunki konkursu otrzymywać mogą osoby zainteresowane w zarządzie Towarzystwa (Jasna 10) codziennie między g. 6—7 wieczorem, zapytania zaś listowe będą załatwiane niezwłocznie.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi nie później niż dnia 15-go stycznia r. 1921, wynik zaś będzie ogłoszony w prasie polskiej.

Tczew. Wielki zjazd delegatów urzędników pocztowych na całe Pomorze odbędzie się 12-go grudnia o godz. 2 po poł. w Tczewie w Miejskim Domu celem założenia związku.

Kataryniarz Jan Rozanowski chciał się w pijanństwie powiesić w swym mieszkaniu, ale sznur był za kiepski i zerwał się pod nim. Dla pewności odstawiono go jednak do więzienia. Tu próbował ponownie powiesić się na skróconej welnianej derze. Ale podczas gdy tam sznur był na słabym, tu dera była za sztywna, i nie chciała się nałezycie skrócić. Z powieszenia się nic zatem nie wyszło. Być może, że wskutek tych niepowodzeń odejdzie mu ochota do pozbawiania się życia.

Poznań. W poniedziałek obradował tutaj zjazd kupiectwa polskiego z całej Wielkopolski. Na zjazd przybyło wielu delegatów z innych dzielnic. Jako przedstawiciel rządu brał w nim udział Minister b. dz. prusk. p. Kucharski.

— Na ogłoszony w październiku konkurs mający wskazać najlepsze sposoby zatrudnienia nadobowiązkową pracą osób, które w własnym zawodzie pracy takiej znaleźć nie mogą, nadesłano ogółem projektów 26.

Pe rozpatrzeniu całego nadesłanego mater-
au, sad honorowy złożony z 2 członków Wy-
konawczego, 2 — Kuźni pracy i 1 —
kuźni pr opagandy uznał 6 projektów za zasłu-
niający ch na nagrody pieniężne, 11 za wynagro-
nienie z naczkami, resztę zaś odrzucił jako nie-
dywowa ające warunkom konkursu ze względu
a niepr aktywność, banalność lub ekscentry-
ność pomysłu.
Pierwsza nagroda w wysokości 5000 marek
została autorowi projektu pod godłem
Mira" druga w wysokości 2000 marek p. P. M.,
trzecia w wysokości 1000 marek projektowi „Lu-
niez trzecia w wysokości 1000 marek pro-
jektowi „Nie marnuj lecz zbieraj“ wreszcie je-
dną trzecią nagrodę uchwalono podzielić
połowy po 500 marek i przyznać projek-
tom „Dobra Ojczyzna“ i pod godłem „Kratos“.
Po otwarciu kopert z nazwiskami okazało się,
ze autor em pierwszego projektu jest p. Konstanz
ak, technik w Poznaniu, drugiego p. Jan
wski z Inowrocławia; trzeciego p. Drowa
Magierowa z Poznania, czwartego p. Fe-
ryjowski w Toruniu, piątego p. Zygmunt
z w Poznaniu, szóstego p. W Bojomer
w Poznaniu.
Grudziądz. Pod protektoratem władz woj-
skowych i prezydenta miasta Włodka, przy popar-
ciu Rady Pomorskiej, zawiązał się tu teatr garmi-
zontowy uniwersytetu żołnierzy, który ma zapo-
znawać publiczność z teatralną polską literaturą.
Przedstawienia będą dawane 2—3 razy tygodnio-
wo na sali „Tivoli“. Pierwszy wieczór odbył się
już w sobotę 27. 11. wieczorem ku uczczeniu rocz-
nicy powstania listopadowego ze współudziałem ar-
tystki opery poznańskiej, p. Białowiejskiej. Taki
sam wieczór powtórzone w niedzielę po poł. tyl-
ko dla żołnierzy i ich rodzin.
Tuchola. Całe wydawnictwo tutejszej nie-
mieckiej gazety powiatowej wraz z drukarnią, na-
leżące do p. Adolfa Klutke'go przeszło na
własność polskiej firmy, której, — to w gazetach
nie sko-
Bytom. W niedzielę odbył się w Bytomiu
pierwszy zlot harcerzy polskich na Górnym Ślą-
sku. Na zlot przybyło około 1200 delegatów.
Warszawa. Wczoraj nowy Minister Skarbu,
p. Dy Steczkowski złożył wizytę Marszałkowi
p. Trampczyńskiemu.
Minister Aprowizacji, p. Słowiński, wyje-
chał z Warszawy w sprawach służbowych.
Od wczoraj uruchomione zostały para no-
pociągów osobowych pomiędzy Warsza-

wa a Krakowem, przez Dąbkowice, wedle porzą-
dku nast.: Pociąg nr. 25 Warszawa Główna, od-
jazd o g. 18,45, Kraków przyjazd 6,45. Pociąg nr.
2 Kraków, odjazd o g. 19.10., przyjazd Warsza-
wa Główna o g. 8,50.
— Wczoraj o godz. 4 po poł. w warszawskiej
szkole podchorążych odbył się niezwykle pod-
niosły obchód ku czci dawnej szkoły podchora-
żych, która pod dowództwem porucznika Wy-
sockiego brała tak wybitny udział w powstaniu
listopadowym r. 1830. Obchód zaszczypił swoją
obecnością Naczelnik Państwa.
Kraków. Krwawy dramat miłosny. Dnia 28,
listopada wieczorem mieszkańcy ulicy Studenckiej
zostali wstrząśnięci wiadomością o krwawym dra-
macie miłosnym jaki rozegrał się w jednym z do-
mów na tej ulicy.
Niejaki Antoni Chmura budowniczy młynów,
36-letni dokonał zamachu morderczego na osobie
Karoliny Pietrasowej, żony Jana, woźnego Biblio-
teki Jagiellońskiej, zamieszkałej przy ul. Studenc-
kiej 4. Pietrasowa z zawodu akuszerka, żyła od
dłuższego czasu w bliższych stosunkach z wspom-
nianym Chmurą, wskutek czego rozstała się z
mężem. W ostatnich dniach między nią a Chmu-
rą, który był jej sublokatorem przyszło do niepo-
rozumienia, z powodów których Pietrasowa wy-
powiedziała mu mieszkanie. Wczoraj wieczór
przyszedł Chmura do domu w stanie silnego zde-
nerwowania, a gdy Pietrasowa weszła do jego po-
kójki, Chmura wyjął rewolwer i dał do niej 7 strza-
łów, raniąc ją ciężko w pachwinę. Pogotowie za-
wezwało po udzieleniu pierwszej pomocy odwoziło
Pietrasową na oddział chirurgiczny. Chmura po
dokonaniu czynu wydalil się z mieszkania, lecz w
1 i pół godziny później został wyśledzony i are-
sztowany.
Groby św. Piotra i Pawła. W podziemiach
świątyni San Sebastiano przy Via Appia w Rzy-
mie, gdzie wedle tradycji pochowane są szczątki
apostołów św. Piotra i Pawła.
Odkryto pieczęć na 9 metrów długą,
w której po usunięciu zasypującej się ziemi znale-
ziono trzy groby i stare schody, wiodące do pod-
ziemnego tunelu trzynastu metrów pod ziemią.
Tunel kończył się ongiś framugą, na ścianach któ-
rej widnieją liczne stare napisy, pochodzące naj-
widoczniej od apostołów św. Piotra i Pawła. Wy-
kopaliska te stały się wyjaśnieniem tradycji, któ-
ra głosi, że szczątki obu męczenników złożone są
w kościele.

Kurs marki polskiej w Gdańsku
wynosił w poniedziałek około 13¹/₄. Wypłata na War-
szawę około 12¹/₄.

Zebrania Towarzystw:

Gdańsk: Walne zebranie I. II. filji Zjedn. Zaw. Polskiego w sobotę 4. bm. o godz. 6, wieczorem w Ochronce przy Poggenpuhl 11. O liczne i punktualne przybycie wszystkich członków prosi Zarząd.
Na porządku dziennym wybór Zarządów I. i II. filji na rok 1921.
Związek Handlowców, Gdańsk. Zebranie zwy-
czajne w piątek dnia 3-go grudnia rb. na sali domu św. Józefa, Töpfergasse 8, o godzinie 7¹/₂ punktualnie. Goście mili widziani. Zarząd.
Lekcja tańca dla kółeczka Bankowców odbędzie się w środę, dnia 1-go grudnia punktualnie o g. 7-mej wieczorem w lokalu Lindnera. Langermarkt nr. 11.
Sztylce. Lekcja śpiewu w piątek, dnia 3. bm. o godzinie 7, wieczorem w lokalu p. Banieckiego w Emaus.
Sopot. Posiedzenie „Białego Krzyża“ odbędzie się w piątek, dnia 3-go grudnia, o godz. 7-mej na sali hotelu Wikoria. O liczne przybycie gości, oraz członków dla bardzo ważnych spraw prosi Zarząd.
Sopot: Zebranie Zjednoczenia Zaw. Polskiego odbędzie się dnia 2-go grudnia br. na sali Viktoria Hotelu o godzinie 6. wieczorem. Zarząd.
W Szemudzie, pow. Wejherowski, odbędzie się wiec rolników dnia 5-go grudnia, o godz. 1-szej po południu, na sali p. Krausego. Przybędą mówcy zamiejscowi. O liczne przybycie rolni-
ków prosi Zarząd Kółka.
Pregowo. Zebranie Tow. Ludowego odbędzie się 5 grudnia zaraz po nabożeństwie na sali p. Friedricha. Uprasza się przynieść książeczki i kwitariusze celem zapłacenia składek. Kto się nie niszczy z nich zostanie wpdalony z Tow. Zarząd.

Nakład i druk „Gazety Gdańskiej“ Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Kielbratowski w Gdańsku.

W sobotę GAZETA GDAŃSKA po raz pierwszy wyjdzie w zwiększonej objętości.

Specjalną uwagę naszych Czytelników zwracamy na ogłoszenia umieszczone w tem wydaniu. ::

Firmy, któreby chciały dać ogłoszenia swoje do sobotniego numeru, proszone są o nadesłanie ich do **czwartku, t. j. dnia 2-go bm. do godz. 11 przed poł.**

== ADMINISTRACJA ==
„GAZETY GDAŃSKIEJ“

„Miljonowka“

nazywa się 4% Polska Pożyczka Premjowa
Państwowy 4% papier wartościowy.
Przez losowanie **każdą sobotę** daje możność wygrania
Jeden Miljon Marek polsk.

Do nabycia w
Banku Pomorskim
Gdańsk, Langgasse 60/61
Telef 1592.

Anträge betreffend Ausfuhrgenehmigungen von Kartoffeln aus dem Gebiete der Republik Polen sind nicht an das Ministerium für die ehemals preussischen Landesteile in Posen, sondern an uns zu richten.

Danzig, den 29. November 1920.

Das Wirtschaftsamt für das Gebiet
der Freien Stadt Danzig.

Neuausruf von Petroleummarken.

Zu beliefern ist
die Marke 21 der Petroleumkarte A mit 2 Litern

„ 21 „ B „ 2 „
„ 21 „ C „ 1 „

Die bereits aufgerufenen Marken 19 und 20 und die noch nicht belieferten Petroleumzusatzmarken sind in erster Reihe zu beliefern.

Händler, die gegenwärtig keinen Petroleumbestand haben, erhalten Zufuhr in den nächsten Tagen.

Gelegentlich dieses Aufrufes machen wir noch bekannt, das in den nächsten Tagen die alten Stämme gegen neue Petroleumkarten eingetauscht werden. Den Tag und die Art des Umtausches werden wir noch besonders bekannt geben.

Danzig, den 29. November 1920.

Leuchtstoffamt für das Gebiet der Freien Stadt Danzig.

Świeżo przybyły:

Plaszcze monachijskie dla Pań 450 mk.

Wełniane kamizelki dla Panów od 110 mk.

Białe kaftany włóczkowe 390 mk.

Rękawiczki wełniane

Gry towarzyskie

Carl Rabe

Filja w Sopocie, ulica Moraka 48

Zauważcie proszę moje 4 okna wystawowe
Beutlergasse 11-13, 14.

SPRZEDAŻ MEBLI

bardzo tanio

całkowite urządzenia mieszkalne, jak również pojedyncze meble. — — Biurowe meble.

ELTERMANN & CO

FABRYKA MEBLI

3. Damm Nr. 2.

3. Damm Nr. 2.

Künstler-Spiele

Danziger-Hof

pod dyrekcją ALEX BRAUNE

SISSEL SOOT

2 SALDAS

ALTANI

PRINZ u PRINZ

SUDITH

LOTTE KAUFER

PETER PFEIFFER

MADO de ROSANS

DOUGSON-DUO

Hans Wiley u. Partnerin

PIRNIKOFF i PIRNIKOFFSKA

— Porządek 7 1/2 w. —

Niedziela 2 przedawienia.

VARIETÉ

oryginalne wiedeńskie dowcipy i śpiewy

Codziennie o 4 p. p. HERBATA.

Pocztówki! Pocztówki!

Otrzymaliśmy świeżą przesyłkę pocztówek polskich

z widokami Gdańska i polskim orłem.

Pocztówki te w ślicznym barwnym wykonaniu, sztuka tylko 30 fen., 6 rozmaitych pocztówek 1,80 mk. Cena rozumie się w walucie niemieckiej.

Porto przesyłki w liście rekomendowanym 1,— mk.

W walucie polskiej kosztują pocztówki sztuka po 1,— mk. 6 pocztówek 6,— mk. Porto przesyłki to samo. 472

Ponieważ saliszek obecnie wysyłać nie wolno, należy przy zamówieniu nadesłać należytość naprzód.

Gazeta Gdańska, Gdańsk -- Danzig.

Bank Ludowy

Tow. z niogr. p.

w Gdańsku, Jopengasse nr. 47.

TELEFON 1956.

Poczt. konto czekowe 948

Przyjmuje kapitały wszelkiej wysokości na dogodnych warunkach i udziela pożyczki na hipoteki i weksle. Otwieramy konta czekowe rachunki bieżące i skutecznie wpłaty zamiejscowe. Pośredniczymy w zakupie i sprzedaży papierów wartościowych. Inkasujemy weksle i czek. Zmieniamy kupony i pieniądze zagraniczne. Zmieniamy kupony i pieniądze zagraniczne. Zmieniamy kupony i pieniądze zagraniczne.

Adres: BANK LUDOWY, GDAŃSK.

Telefon stołowy

na 5 połączeń do sprzedawcy. Oglądać można od 3—5 p. poł. (2576)

Melzergasse 16/1
AMANTI.

BURSZTYN

kupuję po najwyższych cenach.

B. Skwierawski :: Gdańsk, I. Damm

Gazeta Gdańska

Tow. Akc.

będzie potrzebowała po reorganizacji, która jest na ukończeniu

zdołnego akwizytora

do ogłoszeń i

korektora-fachowca

Piśmienne oferty należy składać w Administracji pisma. (2427)

Bank Ludowy w Żukowie

udziela pożyczek i przyjmuje oszczędności

placąc

3% i 3 1/2% procent

stosownie do wypowiedzenia.

Dni kasowe są poniedziałki i wtorki od godziny 12—2 po południu.

ZARZĄD.

Mathes.

Pisch.

Miller

Bank Ludowy w Chmielnie

wypożycza pieniądze i przyjmuje takowe placąc po 3, 3 1/2 i 4%

Zarazem prosimy

na czas odnawiać weksle.

Godziny biurowe od godziny 8—1.

Ks. Prob. Sadowski. I. Wallerand. L. Reimer.

.Czytajcie tylko „Gazetę Gdańską.”

Najkorzystniejsza sposobność podróży do Niemiec na pokładzie okrętu Tow. Lloyd „Vorwärts“;

Odjazd z Gdańska w każdą środę i sobotę o g. 11 p. p. Ze Świnoujścia specjalnie pociągi do Berlina

Bilety sprzedaje: BALTropa, Międzynarodowe biuro Reemigracyjne, Sp. z o.o. Gdańsk Grunow Tor.

Adres telegr. BALTropa, telef. 1736.